

20. 4. 2012

Veźměte, prosĭme, na vědomĭ, Źe text ělĀnku odpovĭdĀ platně prĀvnĭ ũpravě ke dni publikace.

Kdo zodpovĭdĀ za vadu zpŭsobenou software ve firmĀch?

Obchodnĭ zĀkonĭk pŕinesl poĀtĀkem letošnĭho roku několik zĀsadnĭch změn. Jedna z nich umoŹŕňuje vzdĀt se pŕĭmo ve smlouvě prĀva na nĀhradu Źkody vzniklě v budoucnu. Jak se tato změna projevĭ v tak komplikovaně oblasti, jako distribuce a implementace software?

FunkĀnost programu zaruĀĭ dodavatel

S vŭvojem, distribucĭ a implementacĭ software je spojena nejen spousta prĀce, ale i řada prĀvnĭch problěmŭ. Mezi evergreeny patŕĭ otĀzka odpovědnosti dodavatele vŭĀi uŹivateli. KaŹdŭ uŹivatel mĀ s programem spojena urĀitĀ oěkĀvĀnĭ ohledně jeho funkĀnosti. Dodavatel software se pak v rĀmci dodĀnĭ mlĀčky nebo vŭslovně zaruĀuje, Źe jeho produkt skuteĀně takově funkĀnĭ vlastnosti mĭt bude. ZĀruka za funkĀnost mŭŹe bŭt vŭslovně upravena ve smlouvě, ale takě nemusĭ. Pak Āasto zĀvisĭ skuteĀnŭ rozsah zĀruky na vŖech okolnostech dodĀvky.

FunkĀnost jednoduchŭch programŭ je v zĀsadě dĀna jednou pro vŹdy a problěm s odpovědnostĭ zde větŖinou nevznikĀ. U sloŹitějŖich aplikacĭ zvlĀŖtě u těch, kterě bŭvajĭ vytvĀřeny nebo implementovĀny na mĭru, je situace komplikovanějŖĭ. Pŕitom se mŭŹe jednat o zcela běŹnou softwarovou vŭbavu jako napŕ. daŹově programy. U těchto programŭ bŭvĀ Āasto konkrětně dohodnut rozsah odpovědnosti za vady, zpŭsob odstraŹovĀnĭ problěmŭ atp.; dodavatelě se Āasto zavazujĭ, Źe budou po urĀitou dobu poskytovat podporu, zajistĭ instalaci „zĀplat“ apod. Vedle toho se svŭmi zĀkaznĭky někdy sjednĀvajĭ i lhŭty, ve kterŭch musejĭ bŭt jĭŹ vzniklě problěmy vyřeŖeny. MoŹnĀ je samozŕějně i dohoda, podle kterě urĀitě chyby v chodu software nebudou považovĀny za poruŖenĭ smlouvy, pokud je napŕ. dodavatel odstranĭ ve stanoveně lhŭtě.

NevzdĀvejte se nĀhrady na Źkodu

Dodavatel ale nemŭŹe pŕedvĭdat zcela vŖechny problěmy a nĀsledky se takě nemusĭ podaŕit odstranit v dohodnutě době. Co kdyŹ se v tomto pŕĭpadě zastavĭ vŭrobnĭ pĀs? Co kdyŹ finanĀnĭ instituce pŕijde o nemalě mnoŹstvĭ Źivotně dŭleŹitŭch dat? Źkoda (ať uŹ se jednĀ o uŖlŭ zisk, nebo dopady na pověst spoleĀnosti v pŕĭpadě pŕeruŖenĭ provozu podniku) se mŭŹe vyŖplhat aŹ do desĭtek milionŭ. Dodavatel pak musĭ v souladu se smlouvou nejen vyřeŖit nastalŭ problěm, ale mĀ takě povinnost uhradit vzniklou Źkodu. A ta pŕitom Āasto mnohonĀsobně pŕekraĀuje hodnotu pŭvodnĭ zakĀzky a zisk dodavatele software.

Povinnost k nĀhradě vzniklě Źkody aŹ donedĀvna neŖlo dĀle nijak omezit. ZaĀtĀkem letošnĭho roku

však vstoupila v účinnost novela obchodního zákoníku, která přinesla významnou změnu v § 386 odst. 1. Toto ustanovení zní přesně: *„Ve vztazích upravených tímto zákonem se lze dohodou vzdát práva na náhradu škody či toto právo omezit i před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout. Před porušením povinnosti, z něhož může škoda vzniknout, se však nelze vzdát práva na náhradu škody způsobené úmyslně ani toto právo omezit.“*

Nové znění zákona tedy umožňuje vkládat do smluv (resp. do všeobecných obchodních podmínek) ustanovení, dle kterého se druhá smluvní strana práva na náhradu škody buď zcela, nebo částečně vzdává. Výjimku tvoří nárok na náhradu škody způsobenou úmyslně. Nárok na náhradu škody jí následkem toho nevznikne, případně vznikne jen do dohodnuté výše (např. jen do výše hodnoty zakázky). Je pravdou, že taková ustanovení se ve smlouvách často vyskytovala i dříve. Bylo tomu tak často v případech, kdy byla dodavatelem česká pobočka zahraniční společnosti nebo šlo o zahraniční dodavatele poskytující software přímo. Mnohé zahraniční právní řády totiž tuto možnost připouštějí. Pokud se však smluvní vztah řídil českým právem, bylo podobné ustanovení neplatné.

Zákon neříká, jak přesně by mělo být vzdání se formulováno. Formulace by mohla znít např. takto: *„Zákazník se tímto vzdává vůči dodavateli náhrady škody, která mu v budoucnu vznikne v důsledku porušení povinností dodavatele vyplývajících z této smlouvy, a to ve výši překračující částku úplaty dodavatele dle této smlouvy, s výjimkou škody způsobené úmyslně.“*

Nepřehlédněte důležitá ustanovení

Nová úprava tak dodavatelům přináší novou možnost, jak svou odpovědnost omezit. Pro zákazníky (a nejen pro ně) to naopak znamená nutnost ještě bedlivěji kontrolovat, co podepisují, a pozorně číst návrhy smluv připravené druhou stranou, resp. jejich všeobecné obchodní podmínky. Stačilo by totiž pouze přehlédnout ustanovení, kterým se vzdávají náhrady škody v důsledku porušení smlouvy druhou stranou, a v budoucnu by mohli být nemile překvapeni.

Lze si sice představit situace, kdyby soud rozhodl, že takové vzdání je neplatné. Mohlo by tomu tak být např. v případě, že takové ustanovení by bylo ve smlouvě pečlivě schováno v místech, kde by je i nejpečlivější čtenář smlouvy neočekával, nebo v případech, kdyby takové vzdání se bylo s přihlédnutím ke všem okolnostem v rozporu s dobrými mravy nebo v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku. Avšak s ohledem na skutečnost, že vzdání se je nyní výslovně umožněno obchodním zákoníkem a na to, že smluvní strany budou podnikatelé (tj. subjekty, u kterých se předpokládá vyšší znalost obchodních smluv a profesionální přístup při jejich uzavírání) nelze očekávat, že by soudy poskytovaly nějakou zvýšenou ochranu osobám, které takovéto ustanovení přehlédnou; na první soudní rozhodnutí, která vnesou do problematiky trochu jasno, se bude několik let čekat.

Na okraj je nutno zdůraznit, že uvedená úprava je obsažena v obchodním zákoníku, a týká se tedy pouze vztahů, které mu podléhají. Pokud jde o smluvní vztahy podřízené občanskému zákoníku, zůstává vzdání se práva na náhradu škody před jejím vznikem nadále zakázané. Především případy, kdy je software dodáván nepodnikatelům (hlavně spotřebitelům), tak zůstávají novou úpravou nedotčeny a dodavatelé odpovídají za vzniklé škody v plné výši.

JUDr. Petr Dobeš, LL.M.Eur., Ph.D.,
advokát

[e|n|w|c Natlacen Walderdorff Cancola v.o.s. - advokáti](#)

U Prašné brány 1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 216
Fax: +420 224 819 217
e-mail: prag@enwc.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)